

3. Дергачова В. В., Кузнєцова К. О. Державно-приватне партнерство як інституціональний інструмент інвестування економіки країни *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 111–116.

Дем'янишин Василь Григорович
Д. е. н., професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнського національного університету
Пазинюк Володимир Миколайович,
Провідний спеціаліст відділу освіти, молоді та спорту
Чемеровецької селищної ради

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Основна частина видатків бюджету держави на освіту здійснюється за рахунок бюджетів об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Конкретний перелік таких видатків відповідно до функцій органів місцевого самоврядування визначається Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [1].

Видатки бюджету на освіту є основним джерелом фінансового забезпечення відповідних закладів, а їхнє зростання завжди сприяє зміцненню цього забезпечення. В економічній літературі фінансове забезпечення вітчизняні вчені трактують з різних позицій. Загалом, фінансове забезпечення вважають методом фінансового механізму, або його підсистемою.

За результатами теоретичного узагальнення поняття фінансового забезпечення В. П. Горин виділяє такі підходи до трактування цього поняття: «... організаційно-управлінський підхід, за яким фінансове забезпечення визначають як складову фінансового механізму, сукупність певних заходів, ... ресурсний, відповідно до якого фінансове забезпечення характеризують як сукупність фінансових ресурсів, забезпечення фінансовими ресурсами певних потреб або ж покриття ними певних витрат, ... категоріальний підхід, за яким фінансове

забезпечення характеризують як сукупність або систему фінансових відносин, ... системний підхід, за яким фінансове забезпечення характеризують як системну сукупність елементів, об'єднаних єдиною метою. Прихильники цього підходу наголошують на структурній складності фінансового забезпечення і наявності тісних організаційно-ієрархічних зв'язків між його елементами.» [2, с. 78-81].

Ми підтримуємо такі підходи, а також пропозиції С. І. Юрія стосовно трактування фінансового забезпечення. Науковець вважає фінансове забезпечення і фінансове регулювання складовими методами фінансового механізму, які здійснюють безпосередній вплив на соціально-економічні процеси у суспільстві на державному і місцевому рівнях. Під фінансовим забезпеченням він розуміє процес «формування цільових грошових фондів суб'єктів господарювання у достатньому розмірі та їх ефективне використання» [3, с. 41; 4, с. 98].

Вітчизняна фінансова наука визначає п'ять складових моделі фінансового забезпечення: методи та форми забезпечення; джерела забезпечення; інструменти забезпечення; нормативно-правове регулювання та інформаційне забезпечення; напрями фінансування.

Найважливішими серед цих складових є методи, форми та джерела фінансового забезпечення. Серед методів і форм цього забезпечення виділяють внутрішнє фінансування за рахунок внутрішніх доходів та зовнішнє фінансування (поворотне і безповоротне) серед яких центральне місце займає бюджетне фінансування. Порядок бюджетного фінансування установ освіти визначений Бюджетним кодексом України і здійснюється за чітко визначеною схемою [5].

В умовах реформування системи управління державними фінансами в Україні визначені чіткі пріоритети стратегії розвитку фінансової системи, включаючи й місцеві фінанси, до яких відносяться бюджети ОТГ [6]. У перспективі передбачено модернізацію бюджетного планування на основі

програмно-цільового методу, диверсифікацію джерел фінансування окремих заходів та бюджетних закладів, включаючи установи освіти.

Бюджет освіти Чемеровецької ОТГ Кам'янець-подільського району Хмельницької області у 2020 році склав близько 100 млн. грн., з яких на оплату праці виділено 54,2 млн. грн., видатки на електроенергію – 2,1 млн. грн., харчування дітей – 0,6 млн. грн. тощо. Вказана сума дала можливість Чемеровецькій селищній раді виконати свої повноваження стосовно надання якісних освітніх послуг учнівській молоді. Однак, більшість проблем фінансового забезпечення установ освіти залишились не вирішеними.

Для вирішення цих проблем розроблено і затверджено такі основні заходи:

- реалізація Комплексної Програми розвитку освіти на території Чемеровецької селищної ради 2021-2025 роки;
- приведення мережі закладів загальної середньої освіти до вимог законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- здійснення заходів (інформування, всеобуч батьків) щодо охоплення дошкільною освітою 90% дітей відповідного віку, забезпечення стовідсоткового охоплення дошкільною освітою дітей 5-ти річного віку;
- зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти щодо створення умов для особистісного зростання кожної дитини з урахуванням її нахилів, здібностей, індивідуальних психічних та фізичних особливостей;
- забезпечення гарантій на рівний доступ до якісної освіти, соціальний захист та підтримка дітей, які потребують особливої уваги, корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
- підвищення результативності участі школярів, вихованців, педагогічних працівників в обласних, всеукраїнських та міжнародних масових заходах (конкурсах, змаганнях, олімпіадах, виставках, оглядах та ін.);
- розробка цілісної системи виявлення та психолого-педагогічного

супроводу обдарованої молоді, забезпечення умов для її розвитку, соціалізації та подальшого професійного зростання;

- здійснення заходів з метою забезпечення сучасними мультимедійними інтерактивними комплексами дошкільних, закладів загальної середньої освіти;

- належне медичне обслуговування учасників освітнього процесу, здійснення постійного контролю щодо належної організації гарячого харчування учнів шкіл та вихованців дошкільних закладів;

- проведення робіт з реконструкції, капітальних ремонтів та поточних ремонтів закладів освіти;

- оновлення меблів та обладнання для кабінетів природничо-математичних дисциплін;

- придбання шкільних автобусів для перевезення школярів та працівників закладів освіти;

- зміцнення матеріально-технічного стану бази-стоянки та зберігання шкільних автобусів в Чемеровецькому НВК №1 «ЗОШ I-III ступенів, лицей та МНВК»;

- проведення капітального ремонту будівлі Чемеровецького НВК №2 з наступною модернізацією навчальних приміщень та оновлення обладнання згідно концепції «Нова українська школа»;

- будівництво спортивно-ігрового майданчика на території Чемеровецького НВК №2;

- капітальний ремонт приміщення шкільних їдальнь;

- проведення енергозберігаючих заходів (заміна вікон, дверей на металопластикові, утеплення фасадів);

- капітальний ремонт та реконструкція системи опалення у Красноставській гімназії, Чорнянській ЗОШ I-III ступенів, Сокиринському, Черчецькому дошкільних закладах;

- реконструкція газопостачання тепло генераторної Більської, Кугаєвецької, Чорнянської, Свіршковецької, Сокириницької ЗОШ I-III ступенів, Криківського НВК та Шидловецької ЗОШ I-II ступенів;
- заміна газового котла на твердопаливний у Бережанському ДНЗ «Білочка»;
- реконструкція (з облаштуванням ігрового майданчика) ясла–садка «Дзвіночок»;
- реконструкція частини приміщення комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Чемеровецької селищної ради;
- облаштування подвір'я бруківкою Красноставської гімназії;
- встановлення огорожі навколо шкільної території у Свіршковецькій ЗОШ I-III ступенів [7].

Таким чином, рівень фінансового забезпечення закладів освіти Чемеровецької ОТГ є задовільним і дає можливість якісно надавати освітні послуги. Пріоритетні напрями та завдання у сфері освіти відповідають напрямам реалізації політики держави та сприятимуть удосконаленню навчально-виховному процесу у загальноосвітніх школах.

Список використаних джерел:

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> (дата звернення 19.11.2021).
2. Горин В. П. Фінансовий механізм забезпечення суспільного добробуту: теоретична концептуалізація та проблеми функціонування : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 516 с.
3. Фінанси: вишкіл студії : навчальний посібник / за ред. д. е. н., проф. Юрія С. І. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 357 с.

4. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова; 2-ге вид. переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 687 с.

5. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення 19.11.2021).

6. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8.02.2017 р. № 142-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-p> (дата звернення: 19.11.2021).

7. Матеріали Чемеровецької селищної ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області за 2018-2022 р. URL: <https://chemerovecka-gromada.gov.ua>.

Дердзяк Андрій Васильович

Головний спеціаліст відділу паспортизації управління з питань ідентифікації та паспортизації ГУ ДМС у Львівській області

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Деструктивні зростаючі міграційні процеси, які характерні для сучасного етапу соціально-економічного розвитку України, стають на перешкоді формуванню ресурсного забезпечення розвитку національної економіки та збільшують дестабілізуючий характер впливу ризиків і загроз у всіх сферах суспільно-економічного обміну. Це призводить до позиціонування стратегічної ролі міграційних процесів не тільки в галузі покращення ефективності соціально-економічних трансформацій національної економіки, а також у забезпеченні безпекового базису розвитку держави через низку формування збалансованих структурно-функціональних зв'язків управління міграційними процесами у